

El fill d'en Domici

Text: **Jordi Barris**

Il·lustracions: **Joan Barris**

Text adequat per a alumnat de cicle superior de Primària
i primer cicle de Secundària.

Girona,

2010

Era un matí inhòspit d'hivern, faltava poc per l'hora de dinar. En Tiberi va sortir de casa i es va dirigir amb pas viu cap a les termes. Feia molt de fred. El vent del nord bufava amb força, com només ho pot fer en aquestes contrades. Deien que aquest vent tornava boja a la gent. En Tiberi pensava solament en protegir-se els ulls de la pols que s'aixecava i del fred que feia. Per sort les termes estaven molt a prop de casa seva.

Quan va arribar a la porta de l'establiment va sentir la calor que en sortia i aquell baf acre que li feia plorar els ulls. Va entrar decidit i es va topar amb un home gran, d'aspecte polit i net, sens dubte un esclau, que li va preguntar:

–On aneu tan decidit?

En Tiberi se'l mirà, i li contestà:

–Vinc a portar un encàrrec al meu pare, Antoní Cras.

–Tu? –va contestar sorprès l'esclau–. Ara vaig a buscar-lo, deu estar al *frigidarium*. Tu ves cap a la palestra.

Els nois de l'edat d'en Tiberi no anaven gaires vegades a les termes, tot i que sabien com eren. El seu pare l'hi havia portat quatre o cinc cops, i una vegada en Properci, l'esclau que s'encarregava d'ell, li havia ensenyat algunes de les parts de les termes.

Encara recordava com li explicava que hi havia unes enormes calderes que permetien escalfar aigua i com aquesta anava al *caldarium* on es feien banys d'aigua calenta. Un cop també havia sentit a parlar al seu pare, que en un viatge a Roma havia estat en unes termes que tenien una sala on hi havia vapor d'aigua, era el *Laconicum*. Les termes d'Empúries eren massa petites i no en tenien. El seu esclau també li havia ensenyat el *tepidarium* i el *frigidarium*. I li havia explicat els avantat-

ges dels banys i de la neteja del cos. Li havia ensenyat que com més net vas menys malalties agafes.

Mentre anava cap a la *palestra* de les termes, se'n va adonar que el terra era calent. Tot just ara s'estava recuperant del vent fred que l'havia esventat al sortir de casa. La *palestra* era com un pati descobert, hi feia fred, només hi havia un home (en Tiberi no el coneixia) que estava fent exercici. Al bell mig un magnífic *labrum* ple d'aigua, que de ben segur estava gelada.

Va passar força estona abans no va arribar el pare. Anava acompanyat d'en Réctore, el seu esclau nùmda. Era un homenàs enorme, a qui Antoní tenia molta confiança. Sempre l'acompanyava i més d'un cop havia comentat als amics que un dia o altre li donaria la *manumitio*. Amb en Réctore per allà ningú s'hauria atrevit a atacar a l'Antoní, i això que no li faltaven enemics que li volguessin mal.

L'Antoní va anar cap el *labrum*, va agafar aigua i es va mullar la cara, vermella de la calor de les termes. Llavors va mirar malcarat el seu fill, i li va dir fent ressonar la seu veu profunda i autoritària:

–Què coi hi fas aquí?

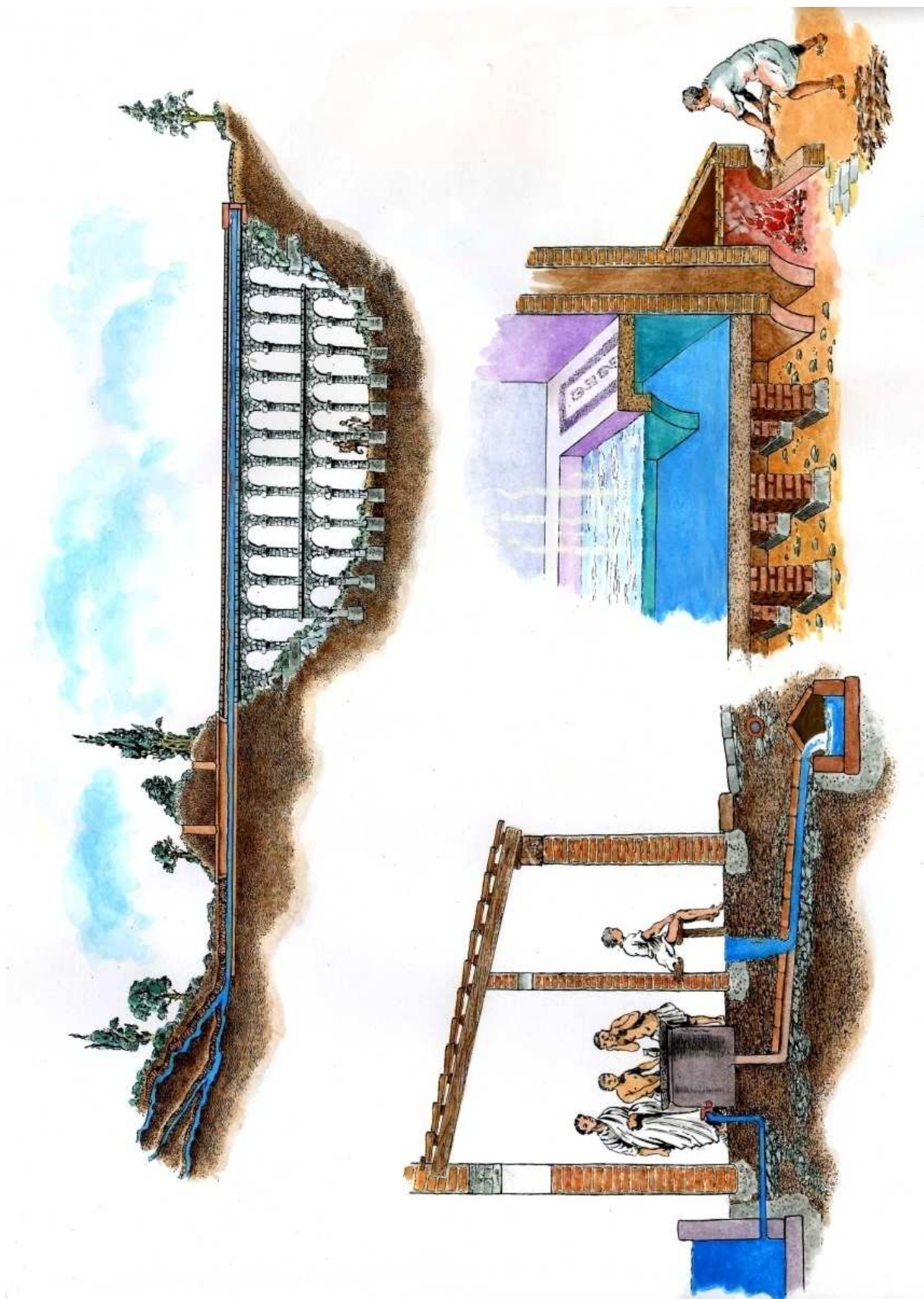
–La mare m'ha enviat amb un encàrrec per tu.

–Què s'ha tornat boja la teva mare? No tenim prou esclaus pels encàrrecs?

En Tiberi es posà vermell, i llavors el pare continuà:

–Ah, mala pinta! Has estat tu qui li has demanat de venir. La teva mare és una bonassa.

En Tiberi, més vermell encara, li feu un sí modest i temorenc amb el cap. El pare continuà:

-T'agrada visitar les termes? Quan siguis gran hi vindràs cada dia, i aquí portaràs els negocis que ara porto jo. Saps que hi ha una petita biblioteca al cantó de l'*apodytherium*? La vols veure?

-Oi tant, pare!!

Lavors l'Antoní, seguit sempre per en Réctore, acompanyà el seu fill cap a la biblioteca. Primer van travessar un dels dos *apodytherium* i el pare li ensenyà la fornícula on hi guardava els seus vestits, i l'espai sota el banc on hi tenia les sandàlies. A l'altre cantó, una sala petita tenia una taula i uns quants bancs. Van anar cap a un armari de fusta que tancava amb clau, l'Antoní el va obrir i en Tiberi va poder veure diversos rotlles. El pare remenà amb cura, en va treure un i li donà a en Tiberi.

-Què hi diu? -i es quedà mirant el seu fill.

En Tiberi va agafar amb cura el rotlle, l'estirà i va llegir el títol:

-Les Metamorfosis, de Publi Ovidi Nasó

El pare se'l mirà i li digué a en Réctore:

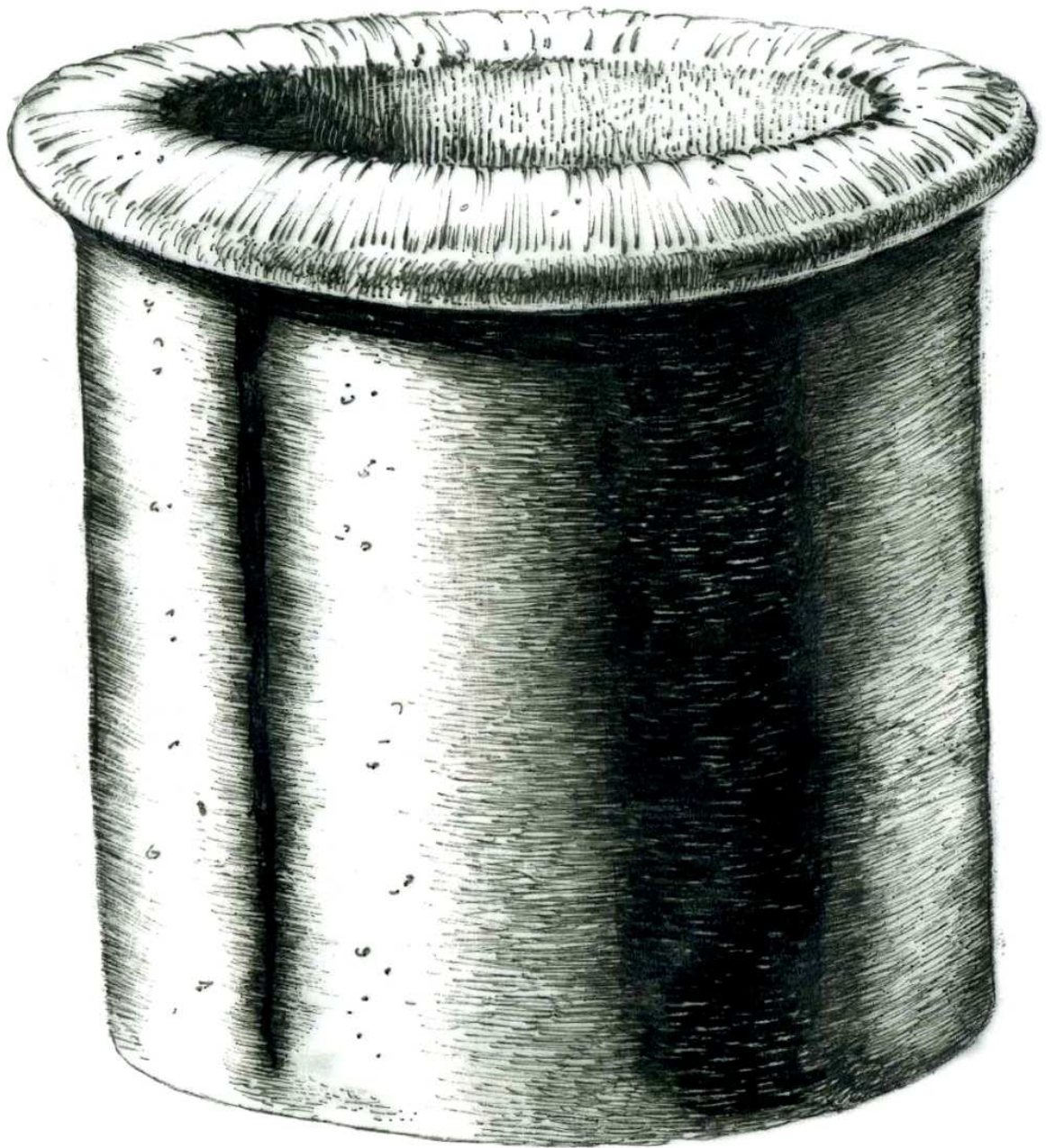
-Veus, ja sap llegir, en farem tot un home d'aquest noi, tot un patrici.

Se'l veia content, a l'Antoní. Però de sobte la cara es tornà seriosa, es mirà el seu fill i li digué:

-Bé noiet, quin és aquest encàrrec tan urgent de la teva mare?

-Senyor, la mare m'ha manat que us digués que el vostre germà Domici ha tingut un fill i que està bé.

Mirant en Réctore, l'Antoní digué:

Representació d'un *kalathos*, propi de la ceràmica grega i, més abundantment, de la ibera. Autor: *Joan Barris*.

-Serà la Lucídia qui ha tingut el fill. No crec que el meu germà sigui capaç de parir, tot i ser com és. -L'esclau també rigué, però més prudentment.

Mirà el seu fill i li contestà:

-Digues a la mare que moltes gràcies per la bona notícia. Apa, vés cap a casa.

En Tiberi féu un petó a la mà del seu pare, girà cua i se n'anà.

Mirant en Réctore, l'Antoni li digué:

-A vegades no entenc la meva dona. Nens, parts i parents són coses de dones. Per aquesta bajanada he deixat amb la paraula a la boca al sexvir. Vinga, tornem cap a dins.

En Tiberi, que ja era al carrer, va pensar que meravelloses eren les termes a l'hivern. Allí no hi feia gens de fred. S'imaginà de gran banyant-se a la piscina del *tepidarium* i xerrant amb en Caius, en Màrius i altres. De cop la cara se li torçà: de fet, mai no podria compartir aquells espais amb en Màrius. El gelat vent del nord ara li venia de cares, els ulls se li ompliren de pols i començaren a plorar.